

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus IV. De Institutione, seu investitura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

dignum, si jam Diaconi, vel Presbyteri sint; id tamen intelligi debet, nisi ratione alicujus annexi muneris in provisio exigatur major literatura; hæc enim utpote *qualitas extrinseca*, non præsumitur.

Unde etiam, quando Fagnanus *cit. n. 39.* dicit, examinatum semel, & approbatum ad beneficium Curatum, vel Parochiale, non teneri *ad simile* se iterum examini subicere; secus, si *ad majus*, intellige, quoad literaturam, seu doctrinam; limitari debet, ut non procedat, si transeat ad aliam Parochiam alterius Diocæsis, ubi notus non est. 2. si approbatus est cum aliqua restrictione, ut magis se funder in scientia necessaria. 3. Ut solum procedat in eodem Examinatore & Approbatore. 4. Si nova causa superveniat. 5. Si deprehendatur successu temporis in promotio scientiam deficere, quam prius non magnam habuit, præsertim, cum raro admodum, semel promoti, scientiæ animarum curæ necessariæ, privato studio aliquid impendant.

ARTICULUS IV.

De Institutione, seu investitura.

766 **A**nte *resol. not.* ex dictis, *institutionem* latè sumptam, aliam esse, per quam titulus, seu jus beneficii confertur; aliam per quam datur ejus possessio; illa fit per literas præsentato datas ab Episcopo, cujus est instituire, ista per investituram corporalem & missionem in possessionem beneficii (vulgò installatio) vocari solet, ut notatur in *Gloss. ad c. Per illarum de præbend. V. investivit.*

767 **N**ot. 2. In vestituram aliam esse *verba-lem*, quæ fit per certa verba, & traditionem alicujus signi. v.g. bireti, clavium, &c. aliam *realem*, quæ fit per corporalem inductionem in possessionem; & hæc de jure ad Archi-Diaconum spectat, vel interdum ad Episcopum, vel Delegatum ab illo, per c. *licet Episcopus 28. de præbend. in 6.* ibi: licet Episcopus beneficium, quod cum animarum cura tenebas (postquam aliud recepisti consimile, ac ipsius possessionem pacificam habuisti, vel per te stetit, quo minus haberes eandem) possit alteri de jure conferre: illum tamen, cui contulerit, non debeat te non vocato (cum tibi forsitan jus possit competere retinendi) *in possessionem ipsius inducere corporalem.* Et ideo, ut dicitur in c. *Proposuit. 4. de Concess. præ-*

Tom. III.

bend. licet investitura *verbalis* (v.g. traditio annuli, quæ fit in absentia ipsius rei, pro qua quis investitur) tribuat *jus in re* (ut notat Pirhing. *cod. n. 44.*) non tamen dat possessionem *corporalem*; sic Barbof. in c. 4. *de Institut. n. 3.*

768 **N**ot. 3. Ante omnes prædictas institutiones, vel investituras, in beneficiis curatis, præviè necessariam esse institutionem, quam dicunt *authorizabilem*, in eo sitam, quòd Curato detur jurisdictio, seu potius approbatio pro cura animarum, & Sacramentorum administratione, deduci communiter ex *Trid. Sess. 23. de Reform. c. 15.* ibi: quamvis Presbyteri, in sua ordinatione, à peccatis absolvendi potestatem accipiunt; decernit tamen sancta Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum audire, nec ad idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur, esse necessarium, aut aliàs idoneus judicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, privilegiis, & consuetudine quacunque etiam immemorabili, non obstantibus.

769 Possset tamen alicui videri hoc non deduci ex isto textu Tridentini. Nam approbatio pro audiendis Confessionibus secularium, ex vi hujus textus, videtur solum exigi, quando providendus nec per examen, nec aliunde idoneus videtur, nec etiam beneficium parochiale obtinet; ex hoc enim sequitur, si unum ex his in eo verificetur, posse talem audire confessiones Secularium; sed fieri potest, quòd Parochiale beneficium obtineat, licet non præcedat approbatio; nam aliud est, *judicari dignum curæ à animarum*; aliud *approbari ut talem, ut alicui conferatur curatum beneficium*; primum necessarium est præviè; sed non secundum.

770 Circa istam dubitationem videtur certum, quando in dicto Tridentini textu pro audiendis secularium Confessionibus exigitur *approbatio*, per istam non significari *collationem potestatis ad absolvendum sacramentaliter à peccatis*; cum, ut loquitur Concilium, *Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipiant.* Videtur igitur ibi per *approbationem* intelligi solum iudicium de illius idoneitate, vel actum, quo Episcopus, oves sibi, suæque pastoralis curæ commissas talis Sacerdotis

eorum potestati subijciat ad impediendam illis, ac recipiendam absolutionem à peccatis, vel utrumque, si approbatio sumatur primo modo, non est dubium, eam requiri *præviè*; si secundo, vel tertio, non videtur requiri *præviè*, ad institutionem in tali beneficio; cum Episcopus Presbytero conferendo, vel cum instituendo in beneficio, ipso facto *simul* subijciat Parochianos illius loci.

771 *Not. 4.* In multis locis (cum investitus duplex jus accipiat, nimirum spirituum, & temporalium) curatorum investituram in spiritualibus fieri, novum Parochum in Ecclesia proponendo Parochianis, qui ibidem publicè deponat juramentum fidei, & obedientiæ, & insignia Parochialia accipit, in temporalibus autem deducendo eum in domum Parochialem, claves, redditus, & Parochiales fructus ipsi assignando.

772 *Not. 5.* Eum, qui absque Diocesani, vel alterius Superioris consensu, possessionem *beneficii* apprehendit, *intrusum* dici, & si occupet *vi*, eo ipso perdere jus, quod ad illud habebat, sic, ut ipso facto vacet, notanter autem dixi possessionem *beneficii*, nam secus est, si tantum *prædii* ad beneficium spectantis; c. 18. de *præbend. in 6.* & Barbofa *ibid. n. 2.*

773 Difficultas porò est circa investituram in temporalibus; nam in quibusdam locis Advocati Ecclesiarum, vel Domini terrestres, illam sibi arrogant *privativè* ad Episcopum, & Superiores Ecclesiasticos, an jure, an injurià status Ecclesiastici? hic non disputo. Illud certum est, Patronis vel Advocatis laicis, *vi Patronatus*, vel *Advocatia*, de jure non competere jus investituræ, etiam in temporalibus, ut constabit ex tit. 38. de Jure Patronatus. Dixi de jure, & *vi Patronatus*, vel *advocatia*. Aliud enim est, si haberent ex privilegio, conventionè legitimâ, vel justâ consuetudine, inductâ scilicet de consensu Cleri, approbato per legitimum Superiorem Ecclesiasticum.

ARTICULUS V.

Intra quod tempus beneficiorum provisiones fieri debeant?

774 De hoc agitur in c. Nulla. 2. §. Cum verò, de *præbend.* ibi: cum verò *præbendas* Ecclesiasticas, seu qualibet officia, in aliqua Ecclesia vacare contigerit, non

diu maneat in *suspensio*, sed intra sex menses *personis*, quæ dignè administrare valeant, conferantur: si autem Episcopus, ubi ad eum spectat, conferre distulerit, per Capitulum ordinetur; quòd, si ad Capitulum pertinuerit, & intra præscriptum terminum hoc non fecerit, Episcopus, secundum DEum, hoc cum religiosorum virorum Concilio exequatur: vel, si omnes forte neglexerint, Metropolitanus de ipsis, secundum DEum, absque illorum contradictione disponat; Nam *dilatatio est Ecclesiæ damnosa, & animabus perniciofa.* c. Quam sit 6. de *elect. in 6.* ibi: *quam sit Ecclesiæ ipsarum dispendiosa vacatio, quam periculosa etiam esse soleat animabus, non solum jura testantur, sed etiam Magistra rerum efficax experientia manifestat.* Et hæc constitutio procedit non tantum in collationibus, sed etiam electionibus, etiam beneficiis Regularibus c. *Dilectus. 12. de concess. præbend.* ubi dicitur, quòd si electio *Episcopi*, vel *Archi-Episcopi*, si non fiat in *Semestri*, non devolvatur ad alios; quia Concilium Lateranense quod dicitur de *Semestri* intelligit de *personatibus*, & minoribus beneficiis, imò etiam in *hospitalibus* conferri solent in *titulum*; non autem in *Prælaturis principalibus Ecclesiarum Cathedralium, & Regularium*; Nam hæc ultra tres menses vacare non debent, propter majus periculum. c. ne pro defectu 41. de *Elect.* ibi: statuimus: *ut ultra tres menses Cathedralis Ecclesiæ, vel Regularis, Prælati non vacet; intra quos (impedimento cessante) selectio celebrata non fuerit, qui eligere debuerant, eligendi potestate careant eâ vice, ac ipsa eligendi potestas ad eum, qui proximè præesse dignoscitur, devolvatur*; is verò, ad quem fuerit devoluta potestas, DEum præ oculis habens, *non differat ultra tres menses*, cum Consilio Capituli sui, & aliorum virorum prudentium, *viduatam Ecclesiam de persona idonea ipsius quidem Ecclesiæ, vel alterius, si digna non reperiat, in illa Canonice ordinare*: si canonicam voluerit effugere ultionem.

Ex his juribus deducitur, tempus, 775 intra quod de jure provideri debet Prælaturis principalibus Ecclesiarum Cathedralium, & Regularium; esse *trimestre*, inferiorum autem, *semestre*, ita quidem, ut, si pereos, ad quos pertinet ejusmodi provisio intra tempus à jure definitum eâ provisio negligatur, jus providendi pro